

BEROEPSKWALIFICATIEDOSSIER

Operator strijkafdeling kleding- en confectieartikelen en textielverzorging

////////////////////////////////////
BK-0088-3

1. Globaal

1.1 TITEL

Operator strijkafdeling kleding- en confectieartikelen en textielverzorging

1.2 DEFINITIE

Het uitvoeren van meerdere strijkhandelingen en inzetbaar zijn op alle strijkwerkposten bij het gedeeltelijk/volledig opstrijken van kleding- en confectieartikelen in een productieopstelling met behulp van alle mogelijke industriële strijkapparatuur, rekening houdend met veiligheidsregels en productievereisten teneinde de continuïteit van de productie te garanderen en een opgestreken eindproduct af te leveren.

1.3 SECTOREN

- Diensten aan ondernemingen en personen (PC322.01 Erkende ondernemingen voor buurtwerken of -diensten)
- Kleding- en textielindustrie (PC109 Kleding- en confectiebedrijf, PC110 Textielverzorging, PC120 Textielnijverheid)

1.4 BETROKKEN (ARBEIDSMARKT)ACTOREN

Hoofdindieners

IVOC vzw

Mede-indieners

Creamoda

Federatie Belgische Textielverzorging

Dienstenchequesector Vorm D.C.

VDAB (Vlaamse Dienst Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding)

1.5 REFERENTIEKADER

Gehanteerde referentiekaders

- Competent-fiche (SERV): H240201 Stikster (m/v), 24 september 2012
- Competent-fiche (SERV): D120701 Kledingretoucheur (m/v), 24 september 2012
- Competent-fiche (SERV): H241001 Strijkster (m/v), 1 februari 2013
- Beroeps(competentie)profiel: Confectiestikster (SERV, in samenwerking met IVOC - juli 2004)
- Andere: Standaard ervaringsbewijs stoomstrijkster (SERV, mei 2008)

Relatie tot het referentiekader

Al de basisactiviteiten uit de Competent-fiche H240201 Stikster werden overgenomen in dit dossier, behalve de activiteit 'Het tracé en de stikspanning controleren, de nodige reparaties uitvoeren en niet-conforme artikelen verwijderen' (Id 17835). Deze activiteit werd weggelaten omdat de bijhorende kunnen-items volgens de sector beter passen bij de overgenomen activiteiten 'Preventief of curatief basisonderhoud van machines of uitrustingen uitvoeren' (Id 18027) en 'Gegevens van de activiteiten registreren' (Id 25922). De kunnen-items werden dan ook onder deze twee activiteiten opgenomen.

Daarnaast werden beide activiteiten aangevuld met 'kunnen'-items uit de Competent-fiche D120701 Kledingretoucheur en de Competent-fiche H2402 Assemblage-montage van kleding. De activiteit 'Organiseert zijn werkplek veilig, ordelijk en milieubewust' werd aan de basisactiviteiten toegevoegd vanuit het beroepscompetentieprofiel Confectiestikster.

Voor de specifieke activiteiten in dit dossier werd de Competent-fiche H241001 Strijkster gebruikt. Onderstaande activiteiten werden niet expliciet opgenomen in dit beroepskwalificatiedossier omwille van het feit dat deze reeds opgenomen worden in een abstractere vorm in het generieke deel, de Id-nummers werden in het generieke deel opgenomen:

- De afwerkingen controleren en corrigeren van assemblagefouten, het hernemen van het naaien,... (Id 17844)
- Fouten in de artikelen (kledij, kant, ...) opsporen en sorteren op basis van hun fouten (afwerking, hernemen, afval) (Id 12870)
- Monteren of demonteren van machineonderdelen (Id 18071)

Onderstaande activiteiten werden niet opgenomen in dit beroepskwalificatiedossier omwille van het feit dat deze volgens de experts van de sector niet behoren tot het takenpakket van de 'operator strijkafdeling kleding- en confectieartikelen':

- Afwerken van haute-couturestukken, trouwjurken, lingerie, badkledij, korsetten, Schoeisel (kousen, kousenbroeken, ...) (Id 24658 - Id 24659 - Id 24653)
- Afwerken: afschrapen van kant, afsnijden van restdraden, afpluizen, merken, dichtrijen, ontvleken, vastzetten van parels, verstelwerk, mazen, plaatsing van oogjes, klinknagels, nieten...
- De activiteiten van een team coördineren (Id 18000)

2. Competenties

2.1 OPSOMMING COMPETENTIES

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
1. Voorziet de werkpost van te verwerken/bewerken productonderdelen, het gereedschap en de hulpgoederen				
• Leest de productieorder en/of technische fiche	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van werkpostorganisatie • Kennis van verwerkingsmogelijkheden van textielmaterialen
• Leest codes en symbolen	✓			
• Beoordeelt de te verwerken/bewerken producten		✓		
• Beoordeelt de netheid van de werkpost	✓			
2. Monteert gereedschap, stelt de machine/apparatuur in of selecteert het programma				
• Zet de machine/apparatuur aan en uit			✓	<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van werking en bediening van de machine
• Plaatst indien nodig hulpstukken op de machine/apparatuur			✓	
• Controleert de werking van de machine/apparatuur	✓			
• Stelt parameters manueel of computergestuurd in	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
3. Verwerkt/bewerkt de producten volgens de specificaties van de technische fiche of instructies				
• Plaatst de te verwerken/bewerken productonderdelen volgens de specificaties van de technische fiche of instructies	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van kwaliteitsnormen • Basiskennis van werking en bediening van de machine • Kennis van kenmerken van textielmaterialen • Kennis van productietechnieken kleding en confectie • Kennis van verwerkingsmogelijkheden van textielmaterialen
• Gebruikt de meest geschikte machine bij de verwerking/bewerking	✓			
• Controleert de eigen bewerkingen	✓			
• Onderkent eenvoudige stoornissen en fouten op de machine		✓		
• Voorkomt productieonderbrekingen en opstoppingen		✓		
• Ondersteunt medewerkers in probleemsituaties		✓		
4. Registreert de gegevens van de activiteiten (aantal stukken, ...)				
• Houdt gegevens bij over het verloop van de productie (tijdstip, aantal stukken,...)	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van rapporteringsmogelijkheden • Kennis van het productieproces
• Houdt gegevens bij over het gebruik van materiaal	✓			
5. Voert preventief of curatief basisonderhoud van machines/apparaten uit				
• Houdt zich aan het onderhoudsplan en -richtlijnen	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van werking en bediening van de machine
• Vervangt onderdelen	✓			
6. Organiseert zijn werkplek veilig, ordelijk en milieubewust				
• Sorteert afval volgens de richtlijnen	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van hygiëne-, veiligheids- en milieuvoorschriften • Basiskennis van werkpostorganisatie
• Houdt de werkplek schoon			✓	
• Bergt de eigen gereedschappen en hulpmiddelen op			✓	

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
<ul style="list-style-type: none"> • Respekteert de veiligheids- en milieuvoorschriften 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Neemt een goede ergonomische houding aan 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Leeft de veiligheidsnormen na bij het instellen en bedienen van de machines/gereedschappen 	✓			
7. Brengt of strijkt het product in vorm				
<ul style="list-style-type: none"> • Kiest een apparaat in functie van het soort strijkgoed en het textielmateriaal 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van onderhoud van de strijkapparatuur • Kennis van kenmerken van textielmaterialen • Kennis van werking en bediening van de strijkapparatuur • Kennis van verwerkingsmogelijkheden van textielmaterialen
<ul style="list-style-type: none"> • Stelt parameters in 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Regelt parameters bij 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Gebruikt een professioneel strijkijzer 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Gebruikt de strijpers of mangel 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Gebruikt een stoom- en of strijkpop (mannequin) 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Gebruikt strijktafel met afzuiging 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Volgt het model van het strijkgoed zodat de vormen en de kenmerken ervan tijdens het strijken niet worden veranderd 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Creëert of behoudt vormen in het strijkgoed 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Verwijdert de kreuken uit het strijkgoed 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Maakt indien nodig gebruik van de luchtcirculatie in de strijktafel zodat oneffenheden niet worden doorgestreekt 			✓	
8. Bekleeft/strijkt sluitings- en verstevigingselementen en aangebrachte markeringen in				
<ul style="list-style-type: none"> • Doet de voorstrijk van losse delen 			✓	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van kenmerken van textielmaterialen • Kennis van werking en bediening van de strijkapparatuur • Kennis van verwerkingsmogelijkheden van
<ul style="list-style-type: none"> • Strijkt zomen in 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Strijkt en/of bekleeft zakken, gulpen, kleppen,... 			✓	

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
<ul style="list-style-type: none"> Houdt rekening met verschillen in tijd, druk, temperatuur 	✓			textielmaterialen
<ul style="list-style-type: none"> Strijkt plooiën/markeringen in 			✓	
9. Voert controle uit op de verwerkte stukken en onderdelen van kleding- en confectieartikelen				
<ul style="list-style-type: none"> Controleert het opgestreken product op kwaliteit 	✓			<ul style="list-style-type: none"> Basiskennis van kwaliteitsnormen
10. Plaatst vormgevings- en presentatiematerialen (karton, ...) in het artikel en verpakt				
<ul style="list-style-type: none"> Kiest de vorm en/of machine naargelang het te plooiën artikel 	✓			<ul style="list-style-type: none"> Kennis van kenmerken van textielmaterialen

2.2 BESCHRIJVING COMPETENTIES ADHV DE DESCRIPTORELEMENTEN

Kennis

Generiek

- Basiskennis van hygiëne-, veiligheids- en milieuvoorschriften
- Basiskennis van kwaliteitsnormen
- Basiskennis van rapporteringsmogelijkheden
- Basiskennis van werkpostorganisatie
- Basiskennis van werking en bediening van de machine

- Kennis van kenmerken van textielmaterialen
- Kennis van productietechnieken kleding en confectie
- Kennis van verwerkingsmogelijkheden van textielmaterialen
- Kennis van het productieproces

Specifiek

- Basiskennis van onderhoud van de strijkapparatuur
- Kennis van werking en bediening van de strijkapparatuur

Cognitieve vaardigheden

- Leest de productieorder en/of technische fiche
- Beoordeelt de netheid van de werkpost
- Controleert de werking van de machine/apparatuur
- Stelt parameters manueel of computergestuurd in
- Plaatst de te verwerken/bewerken productonderdelen volgens de specificaties van de technische fiche of instructies
- Gebruikt de meest geschikte machine bij de verwerking/bewerking
- Controleert de eigen bewerkingen
- Houdt gegevens bij over het verloop van de productie (tijdstip, aantal stukken,...)
- Houdt gegevens bij over het gebruik van materiaal
- Houdt zich aan het onderhoudsplan en -richtlijnen
- Vervangt onderdelen
- Sorteert afval volgens de richtlijnen
- Respecteert de veiligheids- en milieuvoorschriften
- Leeft de veiligheidsnormen na bij het instellen en bedienen van de machines/gereedschappen
- Kiest een apparaat in functie van het soort strijkgoed en het textielmateriaal
- Regelt parameters bij
- Volgt het model van het strijkgoed zodat de vormen en de kenmerken ervan tijdens het strijken niet worden veranderd
- Creëert of behoudt vormen in het strijkgoed
- Houdt rekening met verschillen in tijd, druk, temperatuur
- Controleert het opgestreken product op kwaliteit
- Kiest de vorm en/of machine naargelang het te plooiën artikel
- Leest codes en symbolen

Probleemoplossende vaardigheden

- Beoordeelt de te verwerken/bewerken producten
- Onderkent eenvoudige stoornissen en fouten op de machine
- Voorkomt productieonderbrekingen en opstoppingen
- Ondersteunt medewerkers in probleemsituaties

Motorische vaardigheden

- Zet de machine/apparatuur aan en uit
- Plaatst indien nodig hulpstukken op de machine/apparatuur
- Houdt de werkplek schoon
- Bergt de eigen gereedschappen en hulpmiddelen op
- Neemt een goede ergonomische houding aan
- Stelt parameters in
- Gebruikt een professioneel strijkijzer
- Gebruikt de strijpers of mangel
- Gebruikt een stoom- en of strijkpop (mannequin)
- Gebruikt strijktafel met afzuiging
- Verwijdert de kreuken uit het strijkgoed
- Maakt indien nodig gebruik van de luchtcirculatie in de strijktafel zodat oneffenheden niet worden doorgestreekt

- Doet de voorstrijk van losse delen
- Strijkt zomen in
- Strijkt en/of bekleeft zakken, gulpen, kleppen,...
- Strijkt plooiën/markeringen in

Omgevingscontext

- Dit beroep wordt uitgeoefend in fabrieken/ateliers voor het produceren/bewerken van kleding- en confectieartikelen
- Het wordt overwegend uitgeoefend in een dag-systeem
- De activiteit varieert naargelang de grootte en de automatiseringsgraad van de onderneming
- Dit beroep wordt eerder in een afwisselende, vertrouwde en meervoudige context uitgeoefend
- De werkcontext is in zeker mate gestructureerd met tijdsdruk

Handelingscontext

- Dit beroep vereist een permanente vorm van concentratie rond de kwaliteit van het product en de nodige flexibiliteit en polyvalentie bij het uitvoeren van zijn werkzaamheden
- De operator strijkafdeling kleding- confectieartikelen/textielverzorging houdt rekening met de veiligheid op en rond de werkplek en de machineveiligheidsinstructies
- De beroepsbeoefenaar moet zijn werkplek steeds schoonhouden en steeds zijn eigen gereedschappen en hulpmiddelen opbergen

Autonomie

Is zelfstandig in

- het uitvoeren van opgestelde taken en in het oplossen van eenvoudige machinestoringen, probeert problemen en/of onregelmatigheden die zich voordoen bij het uitvoeren van zijn werkzaamheden zelf op te lossen

Is gebonden aan

- zowel mondelinge als schriftelijke instructies van de leidinggevende

Doet beroep op

- de leidinggevende om het einde van de opdracht te melden
- de leidinggevende indien er zich problemen en/of onregelmatigheden stellen bij het uitvoeren van zijn/haar werkzaamheden

Verantwoordelijkheid

- Voorziet de werkpost van te verwerken/bewerken productonderdelen, het gereedschap en de hulpgoederen
- Monteert gereedschap, stelt de machine/apparatuur in of selecteert het programma

- Verwerkt/bewerkt de producten volgens de specificaties van de technische fiche of instructies
- Registreert de gegevens van de activiteiten (aantal stukken, ...)
- Voert preventief of curatief basisonderhoud van machines/apparaten uit
- Organiseert zijn werkplek veilig, ordelijk en milieubewust
- Brengt of strijkt het product in vorm
- Bekleeft/strijkt sluitings- en verstevigingselementen en aangebrachte markeringen in
- Voert controle uit op de verwerkte stukken en onderdelen van kleding- en confectieartikelen
- Plaatst vormgevings- en presentatiematerialen (karton, ...) in het artikel en verpakt

2.3 ATTESTEN EN VOORWAARDEN

Wettelijke attesten

Geen vereisten.

Vereiste attesten

Er zijn geen attesten vereist.

Instapvoorwaarden

Geen vereisten.

3. Arbeidsmarktrelevantie / maatschappelijke relevantie

3.1 ARBEIDSMARKTRELEVANTIE

Tewerkstelling

Evolutie van het aantal arbeidsplaatsen in de textiel- en kledingindustrie.

	2007	2008	2009	2010	2011
<i>Textielarbeiders</i>	24.418	23.633	20.492	18.657	17.919
<i>Confectiearbeiders</i>	10.923	10.439	9.695	9.146	8.799
<i>Wasserijarbeiders</i>	7.413	7.380	7.133	6.915	6.767
<i>Bedienden uit de confectiesector</i>	5.861	5.851	5.639	5.417	5.412
<i>Bedienden uit de textielsector</i>	5.740	5.661	5.081	4.664	4.618
<i>Lederbewerkers</i>	1.340	1.326	1.285	1.280	1.306
<i>Lompen</i>	762	801	956	833	925
<i>Kleermakers & naaisters</i>	88	97	85	94	92
<i>Bontbewerkers</i>	98	89	76	71	71
TOTAAL	56.643	55.277	50.442	47.077	45.909
<i>Pro memorie</i>					
<i>Zelfstandige kleinhandel</i>	86.500	88.589	88.621	89.326	91.519
<i>Grote kleinhandelszaken en warenhuizen</i>	53.803	55.951	56.452	57.874	58.409

Bron: RSZ-statistieken op basis van de multifunctionele aangifte (november 2011)
www.rsz.fgov.be/nl/content/statistics/webstatistics/cpemployment.html

Vacatures

Onderstaande gegevens zijn gebaseerd op cijfermateriaal VDAB (2012)

I. Aantal vacatures (in het 'normaal economisch circuit zonder uitzendopdrachten' en indien beschikbaar het aantal vacatures voor uitzendopdrachten) en aandeel in de sector

i. Spreiding over de betrokken sectoren

Deze tabel geeft een beeld van de vacatures (ontvangen en openstaand) van alle textielverzorging, kleding en confectie - beroepen in 2012 (januari-november)

Ontvangen vacatures		Antwerpen-Boorn	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiken Vlaanderen	TOTAAL	Openstaande vacatures
NEC zonder uitzendopdr.	Textiel, kleding en schoeisel	7		7		1	12	34	2	14	5	15	3	9	4	111	24
	Grafische nijverheid, papier en Metaal			1	1					1				1		1	1
	Vervaardiging van machines en Vervaardiging van	1			1		2				1	1				6	3
	Hout- en meubelindustrie	2	3	2				3					0			6	1
	Overige industrie			1							2	1	22	2		34	3
	Bouw						1		0							1	
	Groot- en kleinhandel	8	5	5	3	3	2	6	3	6	5	2	3	8	2	57	15
	Horeca en Toerisme	4			2									1		5	
	Financiële diensten				1	1										2	
	Zakelijke dienstverlening	2				2	1	1	4	8	1	3		3		25	3
	Uitzendbureaus en	11	5	10	12	4	13	14	8	6	17	29	6	11	11	157	15
	Diensten aan personen	60	10	13	21	11	28	18	29	12	9	39	12	16	6	294	27
	Ontspanning, cultuur en sport	2		2	1	2			1					1	5	17	4
	Openbare besturen	6			1	2								1		7	4
	Onderwijs												2	1		3	
	Maatschappelijke	69	5	29	18	15	34	60	25	57	24	35	8	19		398	39
	Gezondheidszorg	2										1				3	
TOTAAL		81	22	37	37	20	46	90	32	63	39	64	41	46	16	634	94

ii. Aantal openstaande vacatures (aantal, evolutie, spreiding)

- Openstaande vacatures (aantal, evolutie)

Jaartal	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
NEC zonder uitzendopdr.	131	86	67	91	329	269	186	152	136	137	158	114
Uitzendopdr.	12	27	30	63	101	122	162	178	134	228	239	218
TOTAAL	143	113	97	154	430	391	348	330	270	365	397	332

- Openstaande vacatures (aantal, spreiding) in november 2012

Regio	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-leper	Aalst-Oude maande	Gent	St.Niklaas-Deendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen
NEC zonder uitzendopdr.	13	3	3	7	5	8	17	9	11	12	11	9	5	33
Uitzendopdr.	1	7	6	3	6	8	57	5	20	44	19	17	11	44
TOTAAL	2	10	12	4	9	10	114	9	30	82	38	30	21	51

II. Evolutie van het aantal ontvangen vacatures (in de tijd)

Jaartal	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
NEC zonder uitzendopdr.	3	0	0	50	143	198	198	104	65	74	112	50
Uitzendopdr.	6	0	0	100	286	396	396	208	130	148	224	100
TOTAAL	9	0	0	150	429	594	594	312	195	222	336	150

III. Spreiding aantal ontvangen vacatures per provincie en /of regio in november 2012

Regio	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-leper	Aalst-Oude maande	Gent	St.Niklaas-Deendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen
NEC zonder uitzendopdr.	132	17	53	62	41	62	113	60	102	54	75	39	61	10
Uitzendopdr.	23	10	14	7	13	22	161	17	42	98	56	43	25	22
TOTAAL	155	27	67	69	54	84	274	77	144	152	131	82	86	32

IV. Aantal niet werkende werkzoekenden

Beroep	Aantwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Rosebaire	Oostende-leper	Aalst-Oudemaarde	Gent	St.Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	TOTAAL
TOTAAL	1426	244	439	224	512	158	547	345	415	526	491	610	505	6442

V. Knelpuntberoep

i. Zo ja, duiding oorzaak (kwantitatief/kwalitatief)

Beroep	Ontvangen jobs NEC zonder uitzendopdr.	Aard knelpunt	Omschrijving
Strijkster	443	Ongunstige arbeids- omstandigheden	De dienstencheque-regeling zwengelde de vraag naar strijkksters aan. Lang recht staan maakt het werk zwaar. Het lage loon en de werkloosheidsval beperken de werving.

4. Samenhang

Binnen de kleding- en confectiesector is overstappen en doorgroeien naar andere beroepen mogelijk mits het verwerven van bijkomende competenties. Op die manier kan de operator strijkafdeling kleding- confectieartikelen /textielverzorging mits bijscholingen of eerder verworven competenties, gefaseerd doorgroeien naar het beroep procesoperator prototyping. De overstap naar het beroep operator productielijn kleding- confectieartikelen of snijafdeling kleding- confectieartikelen kan gebeuren mits een omscholing.

Procesoperator kleding, confectie en meubelstoffering prototypes		
Operator strijkafdeling kleding- en confectieartikelen en textielverzorging	Operator snijafdeling kleding, confectie en meubelstoffering	Operator productielijn kleding, confectie en meubelstoffering
Medewerker productielijn kleding, confectie en meubelstoffering		